

SZKOLENIE WSTĘPNE INSTRUKTAŻ STANOWISKOWY

Robotnik budowlany

e-book

Szkolenie wstępne Instruktaż stanowiskowy

ROBOTNIK BUDOWLANY

pod red. Bogdana Rączkowskiego

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy
z dnia 27 lipca 2004 r.
w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy
(Dz.U. Nr 180, poz. 1860 ze zm.)

e-book

Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr Sp. z o.o.
Gdańsk 2012

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	4
Instruktaż stanowiskowy – zasady ogólne	5
Ramowy program instruktazu stanowiskowego	8
Szczegółowy program szkolenia	9
Szczegółowy program szkolenia na stanowisku pracy robotnik budowlany	
Wymagania ogólne dla pomieszczenia, stanowiska pracy i pracownika	14
Zagrożenia na stanowisku pracy i sposoby ochrony przed zagrożeniami. Sprzęt ochrony osobistej	17
Zasady bezpiecznej pracy na stanowisku robotnika budowlanego	20
Przepisy prawne	30
Polskie Normy	31

PUBLIKACJE POWIĄZANE TEMATYCZNIE

WPROWADZENIE

Podstawę prawną szkolenia pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy stanowi art. 237³ k.p. i wydane na podstawie art. 237⁵ k.p. rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. Nr 180, poz. 1860 ze zm.).

Instruktaż stanowiskowy jest częścią szkolenia wstępnego (poprzedza go instruktaż ogólny), a zatem pracownik, uczeń lub praktykant muszą go odbyć przed dopuszczeniem do pracy na danym stanowisku.

Cel, zakres i ilość godzin szkolenia zostały określone w programie ramowym w rozporządzeniu.

Na poszczególnych stanowiskach należy obowiązkowo opanować szczegółowe programy instruktażu.

W zalecanym dla szkoleń opracowaniu przedstawiamy wzorcowy program szczegółowy dla stanowiska – robotnik budowlany. Dokładnie omawiamy ogólne wymagania dla tego stanowiska, typowe zagrożenia i zasady bezpiecznej pracy oraz ochrony przed zagrożeniami.

- **Narzędzia ręczne:** siekiera, topór, łopata, kilof, piły do drewna, młotki, piłka ręczna do metalu, wkrętaki, klucze itp.
- **Narzędzia mechaniczne** – elektronarzędzia, takie jak: szlifierki, wiertarki, piły itp.
- **Maszyny i urządzenia:** betoniarka, pilarka tarczowa stołowa, szlifierka stołowa itp.

ZAGROŻENIA NA STANOWISKU PRACY I SPOSOBY OCHRONY PRZED ZAGROŻENIAMI. SPRZĘT OCHRONY OSOBISTEJ

Do zagrożeń na stanowisku pracy robotnika budowlanego należą:

Czynniki niebezpieczne

- Zagrożenia elementami ruchomymi i luźnymi – możliwość uderzenia ruchomymi elementami maszyny lub odrzucanym materiałem:
  - brak osłon części wirujących maszyn,
  - trzymanie obrabianego przedmiotu w rękach.
- Zagrożenia elementami ostrymi i wystającymi:
  - ostre krawędzie maszyny i osłon, a także materiału,
  - uszkodzone narzędzia ręczne.
- Zagrożenia związane z przemieszczaniem się ludzi:
  - przeszkody na drogach komunikacyjnych (uszkodzona nawierzchnia, dziury itp.).
- Zagrożenia związane z właściwościami fizycznymi materiału:
  - ciężar, ostre krawędzie, śliskie powierzchnie itp.,
  - możliwość upadku ciężkich elementów na pracownika.
- Zagrożenie porażeniem prądem elektrycznym:
  - stosowanie uszkodzonych narzędzi i urządzeń o napędzie elektrycznym,
  - nieodpowiednia lub uszkodzona instalacja elektryczna,

- niestosowanie lamp przenośnych o napięciu bezpiecznym,
- stosowanie niesprawnych i nieskutecznych ochron przeciwporażeniowych.
- Zagrożenie związane z transportem materiałów budowlanych:
  - zły stan techniczny środków transportu,
  - przeciążenie środków transportu.
- Zagrożenia związane z pracą na wysokości i w wykopach (upadek z wysokości):
  - zły stan rusztowań (nieprawidłowe posadowienie, niepełne obarierowanie, brak pełnych podestów itp.),
  - nieprawidłowo wykonane wykopy.
- Zagrożenia związane z właściwościami fizycznymi materiału:
  - możliwość upadku elementów na pracownika,
  - ostre krawędzie, śliskie powierzchnie itp.,
  - przenoszenie materiału zbyt ciężkiego, powyżej dopuszczalnej normy.
- Zagrożenie poparzeniem:
  - środki chemiczne – wapno,
  - gorące powierzchnie urządzeń (dmuchawy).
- Zagrożenie pożarem i/lub wybuchem:
  - stosowanie materiałów palnych (lepik) niezgodnie z przepisami.

Czynniki szkodliwe dla zdrowia i uciążliwe

Czynniki fizyczne

- Hałas ustalony.
- Wibracja (oddziałująca na organizm człowieka przez kończyny górne).
- Pyły przemysłowe.

Czynniki chemiczne

- Związki chemiczne stosowane w budownictwie.
- Inne substancje chemiczne.

Czynniki psychofizyczne

- Praca w zmiennych warunkach klimatycznych.
- Praca w pozycji wymuszonej.
- Obciążenie rąk i nóg.

Sposoby ochrony robotnika budowlanego przed zagrożeniami

- Znajomość instrukcji bezpiecznej pracy obsługiwanych urządzeń.
- Stosowanie sprawnych i właściwych narzędzi.
- Stosowanie właściwego oświetlenia stanowiska pracy zgodnie z przepisami.
- Dopuszczanie do pracy tylko pracowników o odpowiednich kwalifikacjach, stanie zdrowia i przeszkolonych w zakresie bezpiecznych metod pracy.
- Stosowanie się do wydawanych przez przełożonych poleceń i wskazówek w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.
- Stosowanie zasad bezpiecznej pracy omówionych poniżej, przy poszczególnych urządzeniach.
- Stosowanie wymaganego sprzętu ochrony osobistej.

Sprzęt ochrony osobistej

Sprzęt ochrony osobistej będzie uzależniony od rodzaju pracy. I tak:

- rękawice ochronne – w każdym przypadku,
- ochrony układu oddechowego (maski) – przy rozpuszczalnikach itp.,
- ochrony oczu (okulary ochronne, przyłbice) – przy substancjach chemicznych żrących, parzących,
- ochrony głowy (kaski) – przy pracach narażających na urazy głowy,
- odzież ochronna,
- odzież ocieplana – przy pracy na wolnym powietrzu lub w nieogrzewanych magazynach,
- obuwie ochronne przeciwpoślizgowe.